

OPETUSSUUNNITELMA

Teatteritaiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä

Toiminta-ajatus

Young Art -toiminta on lapsille ja nuorille suunnattua teatteritaiteen tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta, joka toteuttaa teatteritaiteen yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Young Art – toiminnassa nuori pääsee toteuttamaan itseään ja saa mahdollisuuden omakohtaiseen taiteen tekemiseen ja kokemiseen ilman kilpailua ja arvostelua. Ohjaustyöstä kiinnostuneet nuoret voivat osallistua myös oman taiteenalansa ohjaajakoulutukseen. Toiminta noudattaa yhtenäisiä peruseriaatteita koko maassa riippumatta paikkakunnasta, jolla toimintaa järjestetään ja pohjaa nuorisoseuraliikkeen toiminta-ajatuksen, jonka mukaan lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa kulttuuristen harrastusten avulla eheäksi ihmiseksi ja aktiiviseksi kansalaiseksi.

Arvot

Nuorisoseuraliikkeen arvot osallisuus, yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus ovat Young Art – teatteritoiminnan pohjana. Young Art -ryhmä perustuu toiminnallisuudelle, jossa sosiaalinen ja yksilöllinen tapahtuvat samassa tilassa. Toiminta-ajatuksen ytimenä on ryhmän sisäisen luottamuksen luominen niin, että ryhmä tukee ja vahvistaa lapsen ja nuoren minuutta. Positiivisia kokemuksia saadaan toiminnan kautta. Young Art -teatteriryhmä on avoin sosiaalisen tila, jossa ohjattu yhteinen tekeminen kehittää sekä vuorovaikutustaitoja että lapsen ja nuoren valmiutta tunnistaa omia tunteita, subjektiivisia kokemuksia ja ymmärtää itsestä.

Opetuksen yleiset tavoitteet

Young Art – teatteriryhmän opetussuunnitelman tavoitteet keskittyvät lapsen ja nuoren kokonaisvaltaisen kasvun ja ilmaisun tukemiseen ja teatteritaiteen ja taiteellisen ajattelun kehittämiseen. Young Art -ryhmässä teatteria lähestytään tunteiden, tunteiden, ajatusten ja pyrkimysten ilmentäjänä. Teatteritaiteen omakohtaisen tekemisen lisäksi lapset ja nuoret saavat avaimia teatterilukutaitoon sekä tunteista paikallisten kulttuurilaitosten toiminnasta.

Oppimiskäsitys

Young Art – toiminnan oppimiskäsitys perustuu ajatuksen oppimisesta prosessina. Lapsi ja nuori oppivat omien kokemusten, havaintojen ja oivallusten pohjalta vuorovaikutuksessa muiden ryhmäläisten ja ympäristön kanssa. Young Art – teatteritoiminnassa opettajan tehtävänä on tukea

tätä prosessia ja kasvamaan saattamisessa. Oppilaalle voidaan tarvittaessa laatia myös henkilökohtainen opetussuunnitelma.

Oppimisympäristö

Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen oppimisympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa onnistumisen kokemuksia. Opetuksesta vastaa koulutettu ohjaaja, jolla on riittävä tietotaito teatteritaiteesta sekä kokemus lapsi- ja nuorisoryhmän ohjaamisesta. Oppilaalla on mahdollisuus työskennellä sekä itsenäisesti että ryhmän hyväksyttynä jäsenenä. Opiskeluympäristö mahdollistaa turvallisen tilan oppimiselle sekä tukee oppimisen prosessia. Rohkaiseva, yksilöllisyyden salliva ja myönteinen ilmapiiri on olennainen osa oppimisympäristöä. Opetuksen järjestäjän ja opetushenkilökunnan toiminta on johdonmukaista ja aktiivinen yhteistyö kodin kanssa on osa perustoimintaa. Tilojen, materiaalien ja työvälineiden huoltaminen on asianmukaista ja henkilökunta on tietoinen turvallisuuteen ja pelastautumissuunnitelmaan liittyvistä tekijöistä.

Työtavat

Opetussuunnitelma painottuu draamaleikkeihin, teatteri-ilmaisuun ja näyttelijätyöhön. Tämän lisäksi ryhmät osallistuvat eri teattereiden esitysten seuraamiseen ja teattereiden muuhun toimintaan. Sisältö luo perustan lapsen ja nuoren emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle. Opintoissa keskeistä on taiteen tekeminen, kokemisen ilo sekä halu, uteliaisuus ja uskallus tulkita taidetta yksilöllisesti. Draamakasvatuksellisia työskentelymenetelmiä käytetään muun muassa soveltavaa draamaa, ilmaisu- ja improvisaatioharjoituksia, forum-teatteria ja prosessidraamaa. Lapsen ja nuoren kehityksen seuraaminen ja palautteenanto ovat tärkeä osa opintoja.

Kullekin ryhmälle tehtävä tarkennettu opetussuunnitelma räätälöidään ryhmän lähtötason ja ikäryhmän asettamien vaatimusten mukaan. Pienempien lasten ryhmissä opetus painottuu leikkeihin, fyysiseen toimintaan ja maailman jäsentämistä sekä tiedonhalua tukeviin harjoituksiin. Isompien lasten ryhmissä hyödynnetään ryhmädynamiikka, ongelmaratkaisua ja hienomotoriikkaa tukevia harjoituksia toiminnallisuuden kautta. Nuorten ryhmissä harjoitukset rakentuvat oman identiteetin, tunteiden ja erilaisissa ryhmissä toimimisen ympärille esimerkiksi sosiodraaman avulla. Aikuisuuden kynnyksellä olevien nuorten kanssa toimittaessa toiminnallisia ja taiteellisia tavoitteita pohditaan yhdessä ryhmän kanssa.

Opetuksen rakenne, eteneminen ja laajuus

Teatteritaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukainen opetus koostuu kuudesta teatteritaiteen perusteisiin keskittyvästä opintokokonaisuudesta sekä neljästä teemallisesta työpajaopintokokonaisuudesta. Young Art -toiminnassa opinnot voi aloittaa sekä ala- että yläkouluikäisenä. Teatteritaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukainen laskennallinen

laajuus on 540 tuntia. Oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Young Art –teatteriopintojen suoritusaikataulu ja seurattava opintosuunnitelma riippuu oppilaan aloitusiästä ja opintojen etenemisvauhdista. Ohjeelliset suoritusajat ovat alakouluikäisenä aloittaneelle noin 8 vuotta ja yläkouluikäisenä aloittaneelle noin 5 vuotta. Opetus on säännöllistä viikko-opetusta tai periodimuotoista. Kussakin opintokokonaisuudessa ja työpajassa oppilaalla on mahdollisuus 1-2 esiintymismahdollisuuteen sekä 1-2 teatteriesityksen seuraamiseen.

Oppilasarviointi

Jatkuva palaute ja reflektio on osa opintoja ja oppilaan kehitystä. Palautetta annetaan sekä suullisesti että kirjallisesti ja osana arviointiin kuuluu myös oppilaan valmentaminen palautteen vastaanottamiseen. Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Arviointi on kannustavaa ja rohkaisevaa ja kannustaa oppilasta arvioimaan omaa oppimistaan. Teatteritaiteen perusopetuksen yleisen oppimäärässä ei käytetä numeroarvostelua.

Muualla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen

Oppilaan muualla käymiä teatterin tai muiden taiteenalojen opintoja voidaan hyväksilukea Young Art – teatteritaiteen perusopetuksen yleiseen oppimäärään. Vastuu opintojen hyväksilukemisella on oppilaan vastaavalla opettajalla.

Opetusryhmien koko

Young Art – teatteritoiminnan ryhmäkoot riippuvat oppilaiden iästä, kehitystasosta, kypsyydestä ja ryhmän toimintamahdollisuuksista. Ryhmän ryhmäkoko määritellään kunkin toimintavuoden kohdalla järjestäjän ja ryhmän vastaavan opettajan toimesta. ikäsuositukset ovat ohjeellisia. Ohjeelliset ryhmäkoot eri-ikäisille ovat:

7-9 –vuotiaiden ryhmä, suositus 12 lasta

10–12 –vuotiaiden ryhmä, suositus 12 lasta

13–16 –vuotiaiden ryhmä, suositus 16 nuorta

yli 16-vuotiaiden ryhmä, suositus 16 nuorta

Oppilasvalinta

Oppilaat valitaan ilman karsintoja ilmoittautumisjärjestyksessä. Edelliseltä vuodelta jatkavalla oppilaalla on etusija. Oppilasmäärien kasvaessa pyritään ensisijaisesti luomaan uusia ryhmiä. Ilmoittautumisista tiedotetaan julkisesti lehdissä ja vastaavissa medioissa. Vapaaoppilaspaikan hakemisesta neuvotellaan suoraan järjestävän tahon kanssa.

Todistukset

Oppilas saa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan 10 opintokokonaisuutta. Kaikki oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet merkitään päättötodistukseen.

Oppilaalle annetaan pyydettäessä todistus suoritetuista opintokokonaisuuksista.

Päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet ja oppilaan saaman opetuksen tuntimäärä niissä (laskennan perustana käytetään 45 minuutin pituisia oppituntia)
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä tai kunnan päätös (päivämäärä) opetussuunnitelman hyväksymisestä
- maininta, että taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä koostuu vähintään kymmenestä opintokokonaisuudesta
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2004 mukaisesti.

Yhteistyö

Young Art – teatteritoiminnan järjestäjä ja opettajat tekevät aktiivista yhteistyötä niiden paikallisten toimijoiden ja koulujen kanssa, joiden kanssa yhteistyö on luontevaa. Mahdollisuus yhdistää Young Art – opintoja esim. lukio tai ammattikouluopintoihin on suotavaa. Yhteistyö myös paikkakunnan tai lähikunnan kaupunginteatterin kanssa on aktiivista erityisesti esitysten seuraamisen ja esitysanalyysin yhteydessä.

Young Art –konseptista vastaava Suomen Nuorisoseurojen Liitto toimii aktiivisessa yhteistyössä järjestäjien ja opettajien kanssa opetussuunnitelman jatkuvan kehittämisen edistämiseksi.

Alakouluikäisenä aloitetut opinnot (7-13v.)

Teatteritaiteen perusteet - opintokokonaisuudet 1-6

7-13 - vuotiaille

Yhteensä 360 tuntia

2 tuntia (90 min) viikossa - 60 tuntia / opintokokonaisuus

Ohjeellinen suoritus aika 6 vuotta

Tavoitteet

Teatterin perus- ja syventävien opintojen aikana oppilas oppii teatterin ja teatteri-ilmaisun peruselementit. Katsomalla ja analysoimalla teatteriesityksiä oppilas saa käsityksen teatterin monimuotoisuudesta ja oppii ymmärtämään teatteria kokonaisvaltaisesti. Koulutuksen aikana oppilas oppii ilmaisemaan itseään yksilönä sekä toimimaan ryhmässä. Ryhmätoiminnan myötä hän ymmärtää ryhmän merkityksen teatterin tekemisessä ja oppii arvostamaan sekä omia että muiden ideoita ja tekemistä. Opetus pyrkii siihen, että oppilas saa esiintymisen kokemuksia, kehittää itseään esiintyjänä sekä muodostaa käsityksen omista vahvuuksistaan ja saa valmiuksia kehittää niitä. Teatteritoiminnan harjoittelun myötä myös oppilaan keskittymiskyky paranee. Opetuksella tuetaan jokaisen oppilaan taiteellista ja yksilöllistä kasvua ja tarjotaan edellytykset elinikäiselle harrastamiselle.

Sisällöt

Teatteri-ilmaisun perusteisiin perehdytään varsinkin opintojen alussa leikin muodossa. Lapsi oppii parhaiten leikin kautta, kun hän saa kokeilla uusia asioita ilon ja tutkimisen myötä. Leikkien, ilmaisuharjoitusten, ääni- ja puheharjoitusten, improvisaatioharjoitusten ja teatteri-ilmaisun myötä vahvistetaan lasten tietämystä ja taitoja teatterin alalta. Opintojen aikana käydään myös katsomassa teatteriesityksiä ja valmistetaan itse esitys tai esityksiä.

Arviointi

Arvioinnissa tuetaan oppilaan kehittymistä opinnoissa. Arvioinnin tulee olla oppilaan kanssa keskustelevaa sekä jatkuvaa koko opintojen ajan. Arvioinnin yhteydessä tuodaan esiin vahvuuksia ja heikkouksia niin, että oppilas voi kehittyä harrastuksessaan sekä annetaan käytännön vinkkejä siitä, miten oppilas voi vielä kehittää tekemistään ja ilmaisuaan. Konkreettisten kehittämiskohteiden ja – tapojen antaminen auttaa lasta hahmottamaan toimintansa kehittämistä. Oppilaita kannustetaan myös itse arvioimaan omaa toimintaansa.

Perusopinnot

opintojakso 1: Ryhmä ja minä 60h

Ensimmäisen opintojakson teemana on tutustua ryhmän toimintaan ja ymmärtää, miten erilaiset ryhmät toimivat. Opintojaksolla oppilas käsittää, mikä on hänen oma merkityksensä ja toimintatapansa ryhmässä. Pääpaino opintojaksolla on ryhmätoiminnassa, mutta oppilaan on tarkoitus havainnoida myös omaa rooliaan ryhmässä.

Tavoitteet

Opintojakson aikana oppilas oppii ryhmässä toimimisen perusteita ja opettelee toimimaan ryhmässä. Hän saa kokemusta erilaisten ryhmien toiminnasta sekä havainnoi omaa toimintaansa ryhmässä. Oppilas sekä ymmärtää ryhmän merkityksen teatterin tekemisessä että oppii kuuntelemaan ja kunnioittamaan toisia. Opintojakson aikana ryhmästä tulee tiivis, ja ryhmäläiset luottavat toisiinsa.

Sisältö

Leikkien ja harjoitusten avulla harjoitellaan ryhmässä toimimista ja kokeillaan, miten erikokoiset ryhmät, kuten pienryhmät, parit ja isot ryhmät, toimivat, ja millä tavoin ne eroavat toisistaan. Ryhmäharjoitteilla luodaan ryhmähenkeä, ja ryhmä hitsautuu yhteen. Pääpaino on ryhmätoiminnassa, mutta oppilas havainnoi myös omaa tekemistään ja olemistaan ryhmässä.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn toimia ryhmässä ja tehdä yhteistyötä, kuunnella muita ja osallistua ryhmän työskentelyyn. Ryhmä myös arvioi yhdessä ryhmän itsensä toimintaa.

opintojakso 2: Tarina 60h

Toisen opintojakson teemana on tarina, sen muodot ja rakenteet. Opintojaksolla käydään läpi ja tutkitaan valmiita tarinoita ja luodaan tarinoita itse. Lisäksi hahmotetaan, mikä on tarinan merkitys teatterin tekemisessä.

Tavoitteet

Oppilas hahmottaa tarinan rakenteen sekä tunnistaa, mistä osista tarinat koostuvat. Hän tutustuu eri tarinamuotoihin, ymmärtää, että elämä koostuu tarinoista ja oppii arvostamaan omia ja muiden ideoita sekä hyödyntää mielikuvitustaan. Oppilas ymmärtää käsitteet dramaturgia ja juoni.

Sisältö

Opintojaksolla tutustutaan eri tarinamuotoihin ja opetellaan dramaturgian perusteita sekä tuotetaan erilaisia tarinoita yksin ja ryhmässä. Lisäksi pohditaan, millä eri tavoin voi kertoa tarinoita, ja katsotaan maailmaa tarinoiden kautta.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn tuottaa tarinoita ja ideoita. Lisäksi arvioidaan kykyä hyväksyä sekä omia että muiden ideoita.

opintojakso 3: Minun tarina 60h

Kolmannessa opintojaksossa teemana on oppilaan oman tarinan ja vahvuuksien löytäminen, vahvistaminen ja hyödyntäminen. Opintojaksolla tuodaan esiin jokaisen yksilöllistä tapaa ilmaista itseään.

Tavoitteet

Oppilas oppii tunnistamaan omat vahvuutensa ja pohtii omaa tarinaansa. Olennaisia ovat kysymykset, kuka minä olen ja mitä minulla on annettavana. Opintojaksolla oppilas muodostaa käsityksen omista taidoistaan ja etsii omaa taiteellista ilmaisuaan. Lisäksi oppilas oppii toimimaan myös itsenäisesti sekä havaitsemaan ympäristöään.

Sisältö

Havaitaan, miten oma keho, aistit ja mieli toimivat, sekä harjoitellaan omaa ilmaisua. Korostetaan, että jokaisella on oma, erilainen tapansa ilmaista tunnistamalla oppilaan yksilölliset vahvuudet. Opiskelussa hyödynnetään jokaisen yksilöllisiä vahvuuksia sekä kehitetään oppilaan identiteettiä ja käsitystä omasta itsestään.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn ilmaista itseään sekä kykyyn tuoda esille ja arvioida omia vahvuuksiaan. Arvioinnin yhteydessä tuodaan esille oppilaan vahvuuksia ja heikkouksia niin, että oppilas voi jatkossa kehittyä.

opintojakso 4: Rooli tarinassa 60h

Neljännän opintojakson teemana on roolin merkitys ja asema tarinassa. Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin tapoihin luoda roolihenkilöitä sekä tutkitaan, mistä osista roolihaamot koostuvat.

Tavoitteet

Oppilas ymmärtää roolin merkityksen tarinassa, ja sen, ettei näyttämöllä olla omana itsenään vaan roolissa. Opintojakson aikana oppilas oppii rakentamaan roolihenkilöitä, ja tajuaa, mistä rakennuspalikoista rooli koostuu. Hän oppii kehittämään roolihenkilöitä, sekä pitämään roolin yllä.

Sisältö

Rakennetaan erilaisia roolihenkilöitä ja liitetään niitä itse luotuihin tai valmiisiin tarinoihin. Tutustutaan eri tapoihin rakentaa roolia ja hahmotetaan roolien välisiä suhteita tarinoissa. Opintojaksolla harjoitellaan rooliin eläytymistä sekä itselle vieraiden tunnetilojen ja ajatusten omaksumista. Asusteilla ja puvustuksella voidaan helpottaa roolin ottamista ja siihen eläytymistä.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota kykyyn rakentaa roolihenkilöitä ja liittää niitä tarinoihin sekä kykyyn soveltaa aiemmin opittua roolinrakennukseen.

opintojakso 5: Draaman muodot 60h

Opintojakson teemana on draaman eri muodot ja käsitteet. Opintojaksolla oppilas tutustuu draaman keskeiseen historiaan ja draaman alalajeihin sekä sen käsitteisiin ja muotoihin.

Tavoitteet

Oppilas oppii draaman keskeisimmät käsitteet sekä hahmottaa, mistä osista draama koostuu. Hän ymmärtää, mitä tarkoittaa draama tarinassa, ja millä tavoin se esiintyy. Opintojakson jälkeen oppilas tietää myös draaman alalajit.

Sisältö

Tarinoita tutkimalla havaitaan, miten draama esiintyy tarinassa. Opintojaksolla tutustutaan Aristoteleen draamakäsitykseen ja muihin draaman muotoihin sekä draaman eri lajeihin kuten tragediaan, komediaan ja farssiin.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn soveltaa aiemmin oppimaansa uuteen tietoon ja kykyyn hahmottaa draaman muotoja.

opintopaketti 6: Lavadraama 60h

Kuudennella opintopakettilla teemana on saada esiintymisen kokemuksia sekä käsitys siitä, mitä esiintyminen ja lavalla olo tarkoittaa. Opintopakettilla tutustutaan teatteri-ilmaisun perusteisiin ja vahvistetaan oppilaan omaa ilmaisua.

Tavoitteet

Oppilas saa esiintymisen kokemuksia ja ymmärtää, millaista on esiintyä ja olla toisten katsottavana sekä oppii, mitä esiintymiseen kuuluu. Oppilas vahvistaa omaa ilmaisuaan sekä tutustuu teatteri-ilmaisun perusteisiin. Hän ymmärtää palautteen merkityksen ja oppii sekä antamaan että saamaan palautetta.

Sisältö

Esiintymällä yksin ja ryhmässä saadaan erilaisia esiintymisen kokemuksia. Harjoitusten avulla harjoitellaan teatteri-ilmaisun perusteita. Ryhmässä valmistetaan esitys, jossa kaikki pääsevät esiintymään. Lisäksi harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn heittäytyä ja olla esiintyjänä, sekä kykyyn antaa ja vastaanottaa palautetta.

Teatteritaiteen työpajaopinnot 1-4

Yhteensä 180 tuntia

2,66 tuntia (120 min) / viikossa – 45 tuntia, joista 40 tuntia kontaktiopetusta / työpaja

Ohjeellinen suoritus aika 2 vuotta

Työpajaopinnot

1. Teatteria maailmalla 45h

Ensimmäisessä työpajassa tutustutaan keskeiseen teatterihistoriaan ja teatterin tekemisen eroihin meillä ja maailmalla. Opintojaksolla tutustutaan myös teatterin nykymuotoihin sekä teatterin eri lajeihin, kuten tanssiteatteriin, nukketeatteriin ja musiikkiteatteriin.

Tavoitteet

Oppilas tutustuu teatterin eri muotoihin ja tapoihin meillä ja maailmalla ja oppii, miten teatterin tekeminen eroaa Suomessa ja ulkomailla. Oppilas hahmottaa ja tunnistaa teatterin eri alalajit ja lajityypit sekä oppii kulttuurista ilmaisua.

Sisältö

Tutustutaan teatterihistorian pääpiirteisiin ja teatterimuotoihin. Ryhmässä kokeillaan erilaisia teatterin muotoja ja lajeja. Opintojaksolla käydään katsomassa jokin teatterin alalajin esitys ja havainnoidaan esitystä esitysanalyysin menetelmin.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn vastaanottaa vaihtoehtoisia teatterin tekemisen tapoja, haluan kokeilla uusia tekemisen malleja sekä kykyyn havainnoida esityksiä.

2. Näyttelijäntyö 45h

Työpajassa tutustutaan näyttelijäntyön perusteisiin ja harjoitellaan näyttelijäntyötä. Oppilaat kehittävät omaa ilmaisuaan sekä olemistaan näyttämöllä.

Tavoitteet

Oppilas oppii näyttelijäntyön perusteet ja tutustuu näyttelijäntyön osa-alueisiin. Opintojakson aikana oppilas kehittää ilmaisuaan näyttelijänä sekä saa esiintymiskokemusta. Hän ymmärtää kontaktin tärkeyden näyttelijäntyössä sekä oppii kuuntelemaan vastaanäyttelijöitä.

Sisältö

Erilaisten harjoitteiden avulla tutustutaan näyttelijäntyön teoriaan ja käytäntöön sekä kehitetään ääni-, puhe- ja fyysistä ilmaisua. Lisäksi harjoitellaan eleiden ja ilmeiden käyttöä ja merkitystä ilmaisussa.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn kehittää omaa näyttelijäntyötään ja ottaa oppimansa asiat mukaan roolityöhön.

3. Esityksen rakentaminen I 45h

Työpajat Esityksen rakentaminen I ja II muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Ensimmäisessä työpajassa pohjustetaan esityksen rakentamista tutustumalla siihen, mistä osista teatteriesitys koostuu ja mitä sen valmistamiseen vaaditaan.

Tavoitteet

Oppilas tutustuu teatteriesityksen eri osa-alueisiin: käsikirjoitukseen, ohjaukseen, lavastukseen, puvustukseen, ääni- ja valotekniikkaan. Oppilas oppii, mitä kaikkea vaaditaan teatteriesityksen valmistamiseen ja mistä osista teatteriesitys rakentuu. Hän perehtyy esitysanalyysiin sekä lisäksi tutkii, analysoi ja kehittää omaa ilmaisuaan.

Sisältö

Tunneilla kokeillaan teatterin eri osa-alueita. Opintojakson aikana oppilas käy katsomassa teatteriesityksen ja tekee siitä kokonaisvaltaisia havaintoja esitysanalyysin menetelmin. Opintojaksolla voidaan aloittaa Esityksen rakentaminen II – työpajassa valmistettavan esityksen suunnittelu esimerkiksi työstämällä käsikirjoitusta.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn havaita teatteriesitysten elementtejä ja soveltaa aiemmin oppimaansa teatteriesitysten osa-alueiden tutkimiseen ja toteuttamiseen.

4. Esityksen rakentaminen II 45h

Työpajassa hyödynnetään Esityksen rakentaminen I – työpajassa opittuja tietoja ja taitoja ja valmistetaan ryhmässä esitys alusta alkaen. Oppilaat valitsevat osa-alueen, jolla haluavat osallistua esityksen valmistamiseen. Oppilas syventää esiintymistaitojaan.

Tavoitteet

Oppilas syventää tuntemustaan teatteriesityksen osa-alueista ja oppii, mitä vaaditaan teatteriesityksen toteuttamiseen. Opintojakson aikana hän saa käsityksen siitä, millaista on olla valmistamassa teatteriesitystä ja saa omakohtaisia kokemuksia työryhmän jäsenenä toimimisesta. Oppilas tutustuu myös esityksen tuottamiseen.

Sisältö

Ryhmässä valmistetaan esitys alusta alkaen. Jokainen oppilas valitsee jonkin esityksen osa-alueen, johon haluaa keskittyä ja osallistuu valmistukseen omalta osaltaan. Prosessin aikana oppilas osallistuu esityksen suunnitteluun ja toteuttamiseen ja saa kokemuksen siitä, millaista on olla mukana valmistamassa teatteriesitystä.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan avoimeen asenteeseen kokeilla eri teatterin osa-alueita sekä kykyyn hyödyntää aiemmin opittua muiden teatterin osa-alueiden parissa työskennellessä ja loppuesityksessä.

Yläkouluikäisenä aloitetut opinnot

Teatteritaiteen perusteet - opintokokonaisuudet 1-6

yhteensä 120 tuntia

13-16 -vuotiaille

2,66 tuntia (120 min) viikossa – 20 tuntia / opintokokonaisuus

Ohjeellinen suoritus aika 1 vuotta

Yläkouluikäisille suunnatut taiteen perusopetuksen opinnot tarjoavat myös nuorille mahdollisuuden aloittaa teatteriharrastus ja osallistua taiteen perusopetukseen. Nuorella ei tarvitse olla aiempaa kokemusta teatterin harrastamisesta, vaan hän voi aloittaa teatteriharrastuksen alusta muiden ikäistensä kanssa. Opetussuunnitelma on tehty siitä näkökulmasta, että opetus tukee nuoren kasvamista toisaalta omaksi itsenäiseksi persoonakseen ja toisaalta myös ryhmän ja yhteiskunnan jäseneksi.

Tavoitteet

Taiteen perus- ja syventävien opintojen aikana nuori tutustuu ja oppii teatterin ja teatteri-ilmaisun perusteet. Opintojen aikana nuori löytää oman taiteellisen identiteettinsä ja kehittää sitä yhä edelleen. Opetuksella tuetaan oppilaan yksilöllistä ja taiteellista kasvua. Nuori lisää ymmärrystään teatterista taiteenalana tutustumalla keskeiseen teatterihistoriaan sekä teatterin nykytilaan ja –muotoihin kokonaisvaltaisesti. Oppilas tietää, mitä teatteriesityksen valmistamiseen vaaditaan ja osaa tarvittaessa olla mukana esityksen valmistusprosessissa, koska on tutustunut teatteriesityksen osa-alueisiin laaja-alaisesti. Lisäksi oppilas saa esiintymisen kokemuksia ja kehittää esiintyjän taitojaan. Oppilas osaa toimia ryhmässä ja saa positiivisia kokemuksia ryhmätoiminnasta. Hän ymmärtää ryhmän ja yhteispelin merkityksen teatterin tekemisessä. Oppilas oppii katsomaan analysoiden teatteriesityksiä. Nuori nähdään sekä ryhmän jäsenenä että yksilönä. Opetus antaa edellytykset elinikäiselle teatteriharrastukselle.

Sisällöt

Teatteri-ilmaisun perusteisiin tutustutaan ilmaisuharjoituksin, ääni- ja puheharjoitusten ja improvisaation kautta. Opetuksessa vahvistetaan oppilaan identiteettiä ja kannustetaan opinnoissa kehittymiseen. Oppilaat tutustuvat keskeiseen teatterihistoriaan sekä valmistavat ja katsovat esityksiä.

Arviointi

Arvioinnissa pyritään tukemaan oppilaan kehitystä opinnoissa. Arvioinnin tulee olla oppilaan kanssa yhdessä keskustelevaa ja perustua rakentavaan kritiikkiin sekä olla jatkuvaa koko opintojen ajan. Arvioinnin yhteydessä tuodaan esille oppilaan vahvuuksia ja heikkouksia niin, että oppilas voi kehittyä harrastuksessaan, sekä annetaan käytännön vihjeitä siitä, miten oppilas voi kehittyä. Arviointi ei kohdistu oppilaan ulkonäköön, fyysisiin ominaisuuksiin tai identiteettiin vaan hänen suoritukseensa.

Perusopinnot

opintojakso 1: Ryhmä ja minä 20h

Ensimmäisellä opintojaksolla keskitytään ryhmän merkitykseen teatterin tekemisessä sekä kokeillaan erilaisten ryhmien toimintatapoja. Pääpaino on ryhmätoiminnassa, mutta oppilas havainnoi myös omaa toimintaansa ryhmässä.

Tavoitteet

Oppilas tulee osaksi ryhmää sekä tuntee olonsa turvalliseksi ryhmässä. Hän ymmärtää ryhmän merkityksen teatterin tekemisessä ja elämässä, sekä havaitsee omaa toimintaansa ryhmän jäsenenä. Lisäksi nuori saa positiivisia ryhmäkokemuksia ja luottaa ryhmään.

Sisältö

Ryhmäharjoitteilla ja tutustumisella luodaan turvallinen ja vapaa ilmapiiri työskennellä. Tunneilla kokeillaan erilaisten ryhmäkokojen toimintaa ja soveltuvuutta erilaisiin tehtäviin. Lisäksi havainnoidaan omaa toimintaa ja kehitetään ryhmätyötaitoja.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn toimia ryhmässä sekä kykyyn arvioida ja kehittää omaa toimintaansa ryhmässä.

opintojakso 2: Tarina 20h

Opintojakson teemana ovat tarinan eri ilmenemismuodot ja rakenteet. Tavoitteena on hahmottaa tarinan rakenne ja se, että elämä koostuu tarinoista. Tarinan luomiseen ja rakenteisiin tutustutaan erilaisten harjoitusten avulla sekä tutkimalla jo olemassa olevia tarinoita.

Tavoitteet

Oppilas hahmottaa tarinan rakenteen sekä ymmärtää, että elämä koostuu tarinoista. Hän oppii tuottamaan tarinoita eri tekniikoilla ja ymmärtää käsitteet dramaturgia ja juoni. Oppilas oppii arvostamaan sekä omia että muiden ideoita.

Sisältö

Erilaisiin tarinoihin tutustumalla tutkitaan tarinoiden rakennetta ja ilmenemismuotoja. Muodostetaan tarinoita omasta elämästä ja ympäröivästä maailmasta. Lisäksi tutustutaan tarinateatteriin ja tehdään tarinateatteriesityksiä muun muassa improvisaation keinoin.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn tuottaa tarinoita ja uusia ideoita sekä kykyyn hyväksyä omia ja muiden ideoita ja hyödyntää ympäristön ilmiöitä tarinoiden luonnissa.

opintojakso 3: Minun tarina 20h

Kolmannen opintojakson teemana on löytää oppilaan omat vahvuudet ja yksilölliset tavat ilmaista itseään. Oppilas pohtii omaa identiteettiään ja tarinaansa. Opintojaksolla pyritään vahvistamaan jokaisen oppilaan yksilöllisyyttä.

Tavoitteet

Oppilas muodostaa käsityksen omista vahvuuksistaan ja identiteetistään. Hän oppii ilmaisemaan itseään ja etsii omaa taiteellista ilmaisuaan. Opintojakson aikana oppilas ymmärtää, että kaikki ilmaisevat omalla tavallaan ja että kaikilla on omat yksilölliset vahvuutensa. Lisäksi oppilas muodostaa realistisen kuvan kyvyistään ja hahmottaa omat rajansa. Opetuksen myötä nuoren itsetunto ja rohkeus ilmaista ja olla esillä kasvaa.

Sisältö

Syvennetään oman kehon toimintojen tuntemusta ja havaitsemista aisti-, tunne- ja liikeharjoitusten myötä. Harjoituksissa korostetaan jokaisen oppilaan yksilöllistä tapaa ilmaista. Tutustutaan ja pohditaan nuoren omaa tarinaa ja ilmaisullisia vahvuuksia.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn ilmaista itseään sekä kykyyn tuoda esille ja arvioida omia vahvuuksia. Arvioinnissa kannustetaan itseilmaisuuun ja korostetaan jokaisen yksilöllisyyttä.

opintojakso 4: Rooli tarinassa 20h

Neljännellä opintojaksolla keskitytään roolin asemaan ja merkitykseen tarinassa. Opintojaksolla käydään läpi roolinrakennuksen vaiheita, sekä harjoitellaan roolin luomista ja roolin ylläpitämistä.

Tavoitteet

Oppilas ymmärtää, että roolissa asetutaan toisen henkilön asemaan ja otetaan etäisyyttä omaan itseensä, minkä seurauksena myös oppilaan empatiakyky kehittyy. Opetuksen myötä oppilas saa eväitä rakentaa rooleja ja tietää, mistä osista rooli syntyy ja mitä keinoja roolin rakentamiseen on.

Sisältö

Tutustutaan tapoihin rakentaa rooleja ja harjoitellaan roolin ylläpitämistä. Saadaan kokemuksia erilaisten roolien tekemisestä ja harjoitellaan rooliin asettumista, eläytymistä ja itselle vieraiden tunnetilojen tai ajatusten omaksumista. Lisäksi hahmotetaan roolien asemaan tarinassa ja roolien välisiä suhteita.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn rakentaa roolihenkilöitä, eläytyä rooleihin sekä kykyyn liittää aiemmin oppimaansa roolihenkilöiden rakennukseen.

opintojakso 5: Draaman muodot 20h

Opintojaksolla teemana on draaman eri muodot ja käsitteet. Opintojaksolla oppilas tutustuu draaman keskeiseen historiaan ja draaman alalajeihin, sekä draaman käsitteisiin ja muotoihin.

Tavoitteet

Oppilas oppii draaman peruskäsitteet ja rakenteet sekä ymmärtää, mitä draama on tarinassa. Hän tunnistaa draaman alalajit ja muodot. Oppimaansa tietoa oppilas soveltaa tarinoiden tutkimiseen ja dramatisointiin.

Sisältö

Tarinoita tutkimalla havaitaan, miten draama esiintyy tarinassa. Tutustutaan draaman muotoihin ja alalajeihin sekä Aristoteleen ja muiden draamakäsityksiin sekä draaman keskeiseen historiaan. Opintojaksolla kokeillaan myös draaman alalajeja: komediaa, tragediaa ja farssia.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn soveltaa aiemmin oppimaansa uuteen tietoon sekä kykyyn tunnistaa draaman piirteitä tarinasta.

opintojakso 6: Lavadraama 20h

Kuudennella opintojaksolla teemana on saada esiintymisen kokemuksia sekä käsitys siitä, mitä esiintyminen ja lavalla olo tarkoittaa. Opintojaksolla perehdytään lisää teatteri-ilmaisun perusteisiin ja vahvistetaan oppilaan omaa ilmaisua.

Tavoitteet

Oppilas saa esiintymisen kokemuksia ja ymmärtää, mitä tarkoittaa esiintyä yleisön edessä, olla muiden katsottavana ja mitä kaikkea esiintymiseen kuuluu. Hän vahvistaa omaa ilmaisuaan, oppii teatteri-ilmaisua sekä saa varmuutta omaan esiintymiseen. Harjoitusten ja esiintymiskokemusten myötä oppilas oppii myös näyttämöllä olemista. Lisäksi oppilas ymmärtää palautteen merkityksen ja oppii sekä antamaan että vastaanottamaan palautetta.

Sisältö

Esiintymällä yksin ja ryhmässä saadaan erilaisia esiintymiskokemuksia ja kehitytään esiintyjänä. Teatteri-ilmaisun harjoitteiden myötä tutustutaan teatteri-ilmaisun perusteisiin sekä pohjustetaan näyttelijäntyötä. Ohjaaja antaa palautetta ryhmäläisille, ja ryhmäläiset antavat toisilleen palautetta.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn heittäytyä ja olla esiintyjänä, hyödyntää aiemmin oppimaansa esiintymisessä sekä kykyyn antaa ja vastaanottaa palautetta.

Teatteritaiteen työpajaopinnot 1-4

yhteensä 420 tuntia

13-19 vuotiaille

2,66 tuntia (120 min) / viikossa – 100–120 tuntia, joista 80 h kontaktiopetusta / työpaja

Ohjeellinen suoritus aika 4 vuotta

Työpajaopinnot

1. Draaman muodot, teatterikasvatus; Teatteria maailmalla: teatterin muotoja 100h, joista 80h kontaktiopetusta

Ensimmäisessä työpajassa syvennetään draaman muotojen tuntemusta ja tutustutaan enemmän draaman alalajeihin. Työpajassa käydään läpi teatterikasvatuksen metodeja ja merkitystä opetuksessa. Teatteria maailmalla – osiossa tutustutaan teatterin eri tekemisen tapoihin meillä ja maailmalla.

Tavoitteet

Oppilas perehtyy syvällisemmin draaman muotoihin ja teatterin alalajeihin. Lisäksi hän saa käsityksen teatterikasvatuksen metodeista ja merkityksestä. Teatteria maailmalla – osiossa oppilas tutustuu teatterin eri muotoihin ja tekotapoihin meillä ja maailmalla. Oppilas myös havainnoi ja tutustuu teatterin alalajeihin sekä teatterin tekemisen eroihin Suomessa ja ulkomailla. Lisäksi oppilaan kulttuurinen ilmaisu kehittyy.

Sisältö

Perehdytään draaman ja teatterin keskeiseen historiaan sekä kokeillaan erilaisia draaman ja teatterin muotoja. Tutustutaan teatterin lajeihin kuten musiikkiteatteriin, tanssiteatteriin ja nukketeatteriin. Jokainen oppilas käy katsomassa ja tutustuu esitykseen, joka edustaa jotakin teatterin alalajia.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan avoimuuteen kokeilla eri teatterin muotoja sekä kykyyn tunnistaa teatterin erilaisia piirteitä.

2. Näyttelijäntyö 100h, joista 80h kontaktiopetusta

Työpajassa keskitytään näyttelijäntyön elementteihin ja näyttelijäntyötä kehittäviin harjoituksiin. Työpajan aikana kehitetään oppilaan valmiuksia näyttelijänä ja näyttämöllistä ilmaisua.

Tavoitteet

Oppilas osaa näyttelijäntyön perusteet ja kehittää omaa ilmaisuaan näyttelijänä sekä oppii, mitä kaikkea kuuluu näyttelijäntyöhön. Hän kehittää puhe- ja ääni- sekä fyysistä ilmaisuaan harjoitusten avulla. Lisäksi oppilas ymmärtää kontaktin tärkeyden näyttelijäntyössä.

Sisältö

Tunneilla tutustutaan näyttelijäntyön teoriaan ja käytäntöön muun muassa kokeilemalla erilaisia näyttelemisen teorioita ja tapoja kuten metodinäytteleminen ja commedia dell'arte. Lisäksi tehdään ääni-, puhe- ja fyysisen ilmaisun harjoituksia. Näyttelijäntyön ohella harjoitellaan myös näyttämöllistä olemista ja esiintymistä.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn kehittää omaa näyttelijäntyötään ja suoriutua näyttelijäntyöllisistä tehtävistä sekä kykyyn ottaa oppimansa asiat mukaan roolityöhön.

3. Käsikirjoitus 100h, joista 80h kontaktiopetusta

Työpajassa tutustutaan käsikirjoituksen rakenteeseen, valmistamiseen sekä dramaturgiaan. Työpajassa työstetään tekstejä ja valmistetaan käsikirjoitus tai käsikirjoituksia.

Tavoitteet

Oppilas tietää, mitä elementtejä käsikirjoitus sisältää ja vaatii. Hän osaa myös käsikirjoittamiseen ja käsikirjoitukseen liittyvät termit. Opetuksen myötä oppilas kykenee tuottamaan ja dramatisoimaan tekstiä. Hän pystyy muokkaamaan havainnoimiaan ympäristön ilmiöitä ja tarinoita käsikirjoituksen muotoon. Lisäksi oppilas hahmottaa draamatekstin ja esityskäsikirjoituksen erot.

Sisältö

Tutustutaan käsikirjoituksiin ja käsikirjoittamisen terminologiaan. Tunneilla harjoitellaan käsikirjoituksen valmistamista ja tekstin dramatisoimista yksin ja ryhmässä. Yksin tai ryhmässä valmistetaan myös oma käsikirjoitus.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn liittää aiemmin oppimaansa käsikirjoituksen valmistamiseen ja dramatisointiin sekä hyödyntää tosielämän ilmiöitä ja tapahtumia käsikirjoituksen tuottamisessa.

4. Esityksen rakentaminen 100h, joista 80h kontaktiopetusta

Työpajassa teemana on esitykseen kuuluvien rakennuspalikoiden tunnistaminen, niiden kokeileminen sekä niiden käyttöönotto ja soveltaminen esityksen valmistamisessa. Ryhmässä valmistetaan esitys alusta alkaen.

Tavoitteet

Oppilas hahmottaa, mitä osa-alueita esitykseen kuuluu ja mistä osista esitys rakentuu. Hän tutustuu teatteriesityksen eri osa-alueisiin, joita ovat muun muassa näyttelijäntyö, ohjaaminen, käsikirjoittaminen, lavastus, puvustus ja teatteritekniikka. Opetuksen myötä oppilas saa valmiudet olla mukana rakentamassa esitystä alusta alkaen sekä tietää, mitä on olla mukana esityksessä ja sen valmistusprosessissa. Oppilas tutustuu myös esityksen tuottamiseen.

Sisältö

Tunneilla kokeillaan teatteriesityksen eri osa-alueita. Nähtyjä esityksiä purkamalla ja tekemällä esitysanalyysejä tutustutaan ja eritellään esityksen rakennuspalikoita. Ryhmässä valmistetaan alusta alkaen esitys, jonka rakentamiseen ja valmistamiseen jokainen oppilas osallistuu jonkin osa-alueen osalta.

Arviointi

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn liittää ja soveltaa aiempaa oppimaansa esityksen rakentamiseen. Lisäksi arvioidaan oppilaan valmiuksia ja osaamista valitsemallaan esityksen osa-alueella.